

Forældres afkald på arv fra barn ©

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Spørgsmål 1746

Mit spørgsmål drejer sig om en situation, hvor en afdød person ikke efterlod sig ægtefælle eller børn, og der ikke foreligger ikke noget testamente. Men afdødes forældre lever stadig.

Forældrene ønsker at give afkald på arven. Afdødes søskende arver så ligeligt, hvad der er i boet. Arveafgiften ændres vel ikke i den forbindelse?

Hvis forældrene i stedet ville indsætte en fond som modtager af arven, ændrer det så svarene?

Er der arveafgiftsmæssige faldgruber forbundet med at give arveafkald?

Med venlig hilsen

H

Offentliggjort d. 6. december 2014

Svar

Jeg forstår Deres brev således, at afdøde er én af flere helsøskende, dvs. alle søskende har samme forældre.

Efterlod afdøde sig ikke ægtefælle eller børn, og har afdøde ikke oprettet testamente, vil arven efter afdøde som udgangspunkt tilfalde afdødes forældre med halvdelen til hver forældre. Er en af forældrene død, træder dennes børn i den pågældendes sted og arver indbyrdes lige. Forældrene er altså som udgangspunkt arvinger efter det afdøde barn, når det afdøde barn ikke efterlod sig ægtefælle eller børn.

Samspelet mellem afkald på arv efter dødsfaldet og afgifter i en situation som den foreliggende er ikke helt ukompliceret. Men i meget korte træk gælder der følgende:

I **arveretlig henseende** kan en arving som udgangspunkt vælge at give afkald på arv til fordel for enhver person, forening, selskab m.v., som arvingen måtte ønske at begunstige.

Afgiftsmæssigt stiller sagen sig noget anderledes:

Som *udgangspunkt* indebærer et afkald på såkaldt ”falden” arv, dvs. et afkald givet efter arveladers dødsfald, at der skal betales afgifter eller skatter to gange. Det skyldes, at arven anses for i første fase at være overgået til den oprindelige arving og i anden fase at være videregivet som gave fra arvingen til slutmodtageren. I første fase skal der betales boafgift og i anden fase enten gaveafgift eller indkomstskat, alt afhængigt af slutmodtagerens relation til arvingen.

Som eneste *undtagelse* til denne regel gælder dog, at der kun skal svares afgift én gang, hvis arveafkaldet gives til fordel for (1) egne livsarvinger, (2) boets øvrige arvinger eller (3) den, der ifølge testamentet ville arve, hvis afkaldsgiver var død før arvelader. I skatte- og afgiftsmæssig henseende anses slutmodtageren således i disse tilfælde som ”arving”.

Offentliggjort d. 6. december 2014

Men der er bl.a. en betingelse for at opnå denne skatte- og afgiftsmæssige stilling, dels at afkaldet ikke er gjort betinget, og dels at afkaldet, om end med visse undtagelser, er meddelt overfor skifteretten inden indlevering af den endelige boopgørelse, dog senest inden udlodning i et bo er påbegyndt.

For nu at vende tilbage til Deres spørgsmål, er sagen følgende:

Afkald til fordel for børn

Der er ikke noget til hinder for, at forældre giver afkald på arv efter et afdødt barn **til fordel for nulevende børn**. Hvor der er tale om forældres afkald på arv efter det afdøde barn til fordel for samtlige, nulevende børn, vil arveafkaldet få den konsekvens, at boafgiften (arveafgiften) skal berigtiges efter de nulevende børns relation til afdøde, dvs. som søskende. Dette forudsætter dog som allerede nævnt, at boafgiftslovens betingelser for at meddele arveafkald med afgiftsmæssig virkning er opfyldt.

Et arveafkald under disse omstændigheder vil medføre en **forhøjelse** af boafgiften, da afdødes forældre skal svare afgift med 15 pct., hvorimod afdødes søskende skal svare afgift efter den høje afgiftssats, dvs. med 15 pct. + 25 pct. (af resten), dvs. med en effektiv afgiftssats på op til 36,25 pct. Der er herved bortset fra bundfradrag m.v.

Forestillede man sig som et alternativ, at forældrene arvede i første fase og herefter forærede arven til de nulevende børn som gaver, ville afgiften ud fra en simpel beregning andrage 15 pct. (boafgift) + 15 pct. (gaveafgift), eller i alt 30 pct. – og dermed mindre end de ovennævnte 36,25 pct. Den effektive afgift er dog mindre end de nævnte 30 pct., idet afgiften i 2. fase skal beregnes af den oprindelige arv, men med fradrag af den allerede betalte afgift på 15 pct. Der er herved bortset fra bundfradrag m.v.

Samtidig må tages i betragtning, at hver af forældrene kan forære hvert af de nulevende børn et beløb på op til 59.800 kr. årligt afgiftsfrit. (2014). (Dråbemetoden). Og i princippet kan forældrene jo hvert år gennem mange år overdrage det afgiftsfrie beløb til børnene og måske i den sidste ende få overført hele den arvede formue afgiftsfrit til børnene.

Offentliggjort d. 6. december 2014

Der er derfor i denne situation **ikke en afgiftsmæssig fordel** for familien, at forældre giver afkald på arv efter et afdødt barn til fordel for de øvrige børn. Men andre overvejelser kan jo føre frem til et andet resultat.

Afkald til fordel for fond

Arveretligt er der heller ikke noget til hinder for, at forældrene giver afkald på arv til fordel for en fond.

Men et sådant afkald vil som udgangspunkt **ikke opfylde de skatteretlige betingelser** for at anerkende arveafkaldet med den konsekvens, at der kun skal betales afgifter mv. én gang. I denne situation skal der således for det første betales boafgift med 15 pct. i forbindelse med arvens overgang til forældrene. Alt afhængigt af fondens nærmere karakter kan det endvidere komme på tale, at der skal betales skat ved formuens overgang fra forældrene til fonden. Jeg vil her henvise til min artikel om arv og gaver til fonde i Spørg om penge den 2. februar 2013. En tankegang om, at midlerne i fonden i sidste ende skal kanaliseres ud til familien, kan være forbundet med en række yderligere komplikationer, herunder yderligere beskatning.

Sammenfatning

Som det vil være fremgået, er der flere faldgruber i forbindelse med arveafkald henholdsvis fordeling af den arv, der gives afkald på, mellem flere arvinger. Mit råd er derfor at gennemgå sagen med en sagkyndig i forbindelse med dødsbosciftet, således at der opnås den ønskede fordeling uden dobbeltbeskatning eller måske ligefrem trippelbeskatning (skatter eller afgifter 3 gange vedrørende samme beløb). I samme forbindelse kan det være relevant at inddrage yderligere hensyn ved videregivelse af formuen, herunder eksempelvis mulighederne for at fastsætte særejebestemmelser m.v.

Med mindre der er tale om en væsentlig formue, hvor særlige hensyn kan gøre sig gældende, er det efter min opfattelse altid en god ide at anvende rettesnoren "Keep it simple". En løsning, hvor forældrene modtager arven mod betaling af boafgift på 15 pct., og herefter i levende live fordeler arven mellem de nulevende børn, eventuelt efter dråbe-metoden med mindre successive gaveoverdragelser, og eventuelt med særejebestemmel-

Offentliggjort d. 6. december 2014

ser, er i almindelighed enkelt både at overskue og at administrere, se herved bl.a. Spørg om Penge den 29. maj 2010 om ”Sparet afgift ved dråbemetoden”.

— o —